

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี

Competency of Professional Emergency Nurse in Community Hospital

Pathumthani Province

สุรีรัตน์ อินทร์ทอง และพลดรีห์ษิษ ดร.อรอนันด์ หาญยุทธ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้างาน (2) เปรียบเทียบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน กับปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 77 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า CVI= 0.88 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟารอนบาก = 0.96 สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้ One-Way ANOVA เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe และ สถิติทดสอบ independent t-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างาน โดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.41, $\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.34). (2) พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีที่มี อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีสมรรถนะไม่แตกต่างกัน และ (3) กลุ่มพยาบาลที่ได้รับการฝึกอบรมและไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรนำเครื่องมือจากการวิจัยไปใช้ในการประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินและวางแผนพัฒนาศักยภาพของพยาบาลวิชาชีพในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น เช่น ด้านวิชาการ และด้านบริหาร

คำสำคัญ: สมรรถนะ, พยาบาลวิชาชีพ, อุบัติเหตุและฉุกเฉิน, โรงพยาบาลชุมชน

Abstract

The purposes of this research were to study the competency level of professional emergency nurses working in community hospital, Pathumthani province, as perceived by themselves and the head nurses and to compare the competency level of professional emergency nurses with personal factors classified by age, working experience, level of education and emergency nurse training. The sample was 77 of professional nurses working

in community hospital, Pathumthani province. The instrument used was questionnaires. The questionnaires were validated by 5 experts, Content validity index CVI was 0.88, and the reliability of the questionnaires by using Conbach's Alpha Coefficent was 0.96. The statistics used to analyze the data were mean, frequency, percentage, standard deviation, Scheffe's compariaton and independen t-test. The results found that the competency level of professional emergency nurses as perceived by themselves and the head nurses were high ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.41, $\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.34). The competency level of professional emergency nurses and the personal factors such as age, experience, education showed no significant difference. The competency level of professional emergency nurses who have been trained and had not been trained showed statistically significant difference at the level .05. The recommendation of this research for suggestions of research tools used in the performance evaluation of the nurses in the emergency department and plan the development of professional nurses in the average were lower than the others. Such as the academic and management.

Keywords: competency, professional nurse, emergency department, community hospital

ความนำ

หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นหน่วยบริการที่มีความสำคัญของโรงพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉินและวิกฤตและเป็นระยะที่อยู่ในภาวะอันตรายถึงชีวิต ที่ต้องการความช่วยเหลือที่รวดเร็ว ปลอดภัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการรักษาพยาบาล ดังนั้นพยาบาลที่ปฏิบัติงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จึงต้องปฏิบัติการพยาบาลโดยการใช้ความรู้ ความสามารถ และการตัดสินใจอย่างเร่งด่วน เพื่อให้บริการที่มีคุณภาพ สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้อย่างเร็วด่วน (สำนักการพยาบาล, 2556, หน้า 125) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เป็นผู้ที่มีบทบาทในวิชาชีพและมีความสามารถในการทำงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำเป็นต้องมีสมรรถนะที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติ ในการปฏิบัติการพยาบาล และต้องมีสมรรถนะในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายใน ภายนอก การส่งต่อผู้ป่วย การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีคดีความของผู้ป่วย การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความ

ช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติภัยหนัก หากพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าวขาดความรู้ และทักษะความชำนาญ หรือสมรรถนะที่จำเป็นแล้ว อาจทำให้เกิดความล่าช้าและอาจเกิดอันตรายต่อผู้รับบริการจนถึงแก่ชีวิตได้ และอาจนำไปสู่การท่องร่องต่อผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานได้ จึงจำเป็นที่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ (nursing competency) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึง ความรู้ ความสามารถ ความตั้งใจ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามบทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ (บุญใจ ศรีสัตติรากร, 2550, หน้า 213) มีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันตามภูมิศาสตร์ จากการศึกษาของ อรทัย ปิงวงศานุรักษ์ (2540) ศึกษาตัวประกอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลของรัฐ โดยแบ่งตัวประกอบสมรรถนะเป็น 9 ตัวประกอบ ได้แก่

ด้านการประเมินอาการในภาวะชุกเฉิน ด้านภาวะผู้นำ ด้านกุழ�性 จริยธรรมและการจัดการบริการชุกเฉิน ด้านการปฏิบัติการพยาบาลชุกเฉิน ด้านการปฏิบัติการพยาบาลชุกเฉินในภาวะวิกฤต ด้านการบริหารงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและชุกเฉิน ด้านการวางแผนการพยาบาล ด้านวิชาการพยาบาลชุกเฉิน และด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง ต่อมาวันทนา พระมหาเศรษฐี (2545) นำแนวคิดนี้มาศึกษาโดยแบ่งสมรรถนะออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการประเมินอาการ ด้านการวางแผนการพยาบาล ด้านกิจกรรมการพยาบาล ด้านวิชาการ ด้านกุழ�性และจริยธรรม ด้านการบริหารและด้านลักษณะผู้นำ การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพงานอุบัติเหตุและชุกเฉินในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันหลายงาน (วันทนา พระมหาเศรษฐี, 2545; พรธิดา แสงทอง, 2550; บุญญิสา แจ่มสว่าง, 2552) เป็นต้น

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและชุกเฉิน มีหลายปัจจัยแต่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตัวแปร 4 ตัวได้แก่ (1) อายุ เป็นปัจจัยที่มีความลับพันธุ์กับการทำงาน ผู้ที่มีอายุมากขึ้นจะมีประสบการณ์ ในการเผชิญปัญหา สามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย มีความรับผิดชอบ และมีความคิดกว้างไกล (2) ประสบการณ์ ในการทำงาน คือ ระยะเวลาในการทำงาน จะทำให้บุคคลมีความรู้ มีประสบการณ์ และมีทักษะ แก้ไขปัญหาหรือ การตัดสินใจที่ดีขึ้น ช่วยลดความผิดพลาดในงาน (3) ระดับการศึกษา ช่วยให้บุคคลมีวุฒิภาวะสูงขึ้น มีความคิดอ่านและทัศนคติที่ดีรู้จักตนเองเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการรับรู้ข้อมูล แปลงข้อความ วิเคราะห์ ปัญหา ตลอดจนหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์และพฤติกรรมที่เคยทำสำเร็จมา จึงสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (ศิริญช์ รุ่งทิรัญ, 2554 หน้า 16) และ (4) การฝึกอบรม เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาสมรรถนะของบุคคลการ

ให้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พรธิดา แสงทอง, 2550, หน้า 14)

โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี มี 7 แห่ง ให้บริการด้านงานอุบัติเหตุและชุกเฉิน ตรวจรักษาโรค ทั่วไป ทำหัตถการต่าง ๆ เช่น ทำแพล เย็บแพล ผ่าฟัน นิคยา เป็นต้น ตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ให้บริการระบบการแพทย์ชุกเฉิน ระบบรับ ส่งต่อผู้ป่วย เป็นผู้รับการประสานทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล การจัดการเตรียมความพร้อมรับสาธารณภัยและภัยพิบัติ ให้ความรู้ เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่บุคคลทั่วไป พยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุเป็นบุคลากรที่สำคัญในการดูแลผู้รับบริการ การดัดกรอง ตรวจรักษาโรคเบื้องต้น การรักษาพยาบาลเชิงรุกสูงชุมชนเพิ่มขึ้น การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ จิตวิญญาณ ดังนั้นพยาบาล วิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและชุกเฉินจำเป็นต้องมี สมรรถนะในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย และมี การพัฒนาการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

การปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและชุกเฉิน สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ ที่อยู่ในภาวะยั่นตราชัยและชุกเฉิน สมรรถนะที่ดีของพยาบาลช่วยให้พยาบาลมีความมั่นใจในการดูแลผู้รับบริการมากขึ้นและเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของการบริการ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับสมรรถนะของพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุและชุกเฉินจึงได้ศึกษา สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและชุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรพยาบาล หน่วยงานอุบัติเหตุและชุกเฉินโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีโดยการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาสมรรถนะที่สำคัญก่อนการปฏิบัติงานให้

สอดคล้องกับนโยบายของโรงพยาบาลและมาตรฐาน
วิชาชีพตลอดจนแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้างาน
- เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำแนกตามอายุประสบการณ์การปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และการฝึกอบรมของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน สอดคล้องตามแนวคิดของ อรทัย ปีงวงศานุรักษ์ (2540) โดยแบ่ง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน เป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมิน อาการ ด้านวางแผนการพยาบาล ด้านกิจกรรมการพยาบาล ด้านวิชาการ ด้านกฎหมายและจริยธรรม ด้านการบริหาร และด้านลักษณะผู้นำ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี โดยใช้แนวคิด

ของ อรทัย ปีงวงศานุรักษ์ (2540) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

- สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุแตกต่างกันมีสมรรถนะแตกต่างกันหรือไม่
- สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินมากมีสมรรถนะสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อย
- สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีสมรรถนะสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

4. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่ผ่านการฝึกอบรมจะมีสมรรถนะสูงมากกว่าผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้ ศึกษาระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ ของตนเองและหัวหน้างานและเปรียบเทียบ สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และการฝึกอบรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ และหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป จำนวน 83 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพระดับผู้ปฏิบัติการที่ปฏิบัติการในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ขนาดกลุ่มตัวอย่างเทียบจากตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสติวนารถ, 2550, หน้า 562) จำนวน 77 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (simple random sampling) ใช้วิธีจับลากแบบไม่ใส่กืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือของบุญญิส่า แจ่มสว่าง (2552) นำมาพัฒนาและปรับปรุง บางส่วนโดยมีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 68 ข้อ

แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index-- CVI) ได้ค่าเท่ากับ 0.88 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกรุงเทพ และจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลfa ของครอนบาก (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล จากมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียเสนอต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยและเสนอต่อผู้อำนวยการ หัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 7 แห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดวิธีการเก็บข้อมูล และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความร่วมมือในการทำวิจัย มอบแบบสอบถาม ให้หัวหน้าพยาบาลหรือหัวหน้างานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกแบบสอบถามแต่ละคนในช่องปิดผนึกพร้อมนัดหมายวัน เวลาที่ขอรับแบบสอบถามคืน เก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยไปรับกลับคืนด้วยตนเองในแต่ละโรงพยาบาล เมื่อได้รับ

แบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดจำนวน 77 ชุดและหัวหน้าประเมินอีก 7 ชุดนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อรวบรวมวิเคราะห์ซึ่งได้รับคืนทั้งหมด 77 ชุด และหัวหน้าประเมินอีก 7 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินประเมินตนเอง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และประเมินระดับค่าเฉลี่ย จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะตามการรับรู้ของหัวหน้างานประเมินพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และประเมินระดับค่าเฉลี่ย จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้ของตนเอง จำแนกตามสมรรถนะโดยรวมและรายด้าน ($n=77$)

รายการสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับสมรรถนะ
หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน			
ด้านการประเมินอาการ	4.13	0.50	สูง
ด้านการวางแผนการพยาบาล	4.14	0.52	สูง
ด้านกิจกรรมการพยาบาล	4.32	0.48	สูงมาก
ด้านวิชาการ	3.86	0.53	สูง
ด้านกฎหมายและจริยธรรม	4.17	0.44	สูง
ด้านการบริหาร	3.98	0.53	สูง
ด้านลักษณะผู้นำ	4.16	0.46	สูง
รวม	4.11	0.41	สูง

4. วิเคราะห์ความแปรปรวนสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติโดยการวิเคราะห์ one-way analysis of variance (ANOVA) และทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe

5. เปรียบเทียบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำแนกตามระดับการศึกษา การฝึกอบรมโดยใช้ สถิติทดสอบ t-test แบบ independent ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ผลการวิจัย

พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อายุอยู่ระหว่าง 30 - 37 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.2 อายุน้อยที่สุด 22 ปี อายุมากกว่า 45 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 ประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มากกว่า 15 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอบรมต่อเนื่องทางด้านอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 80.5

จากตาราง 1 พบว่าระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของพยาบาล ชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของพยาบาล

วิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยรวม มี สมรรถนะอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.41)

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้ของหัวหน้างาน จำแนกตามสมรรถนะ โดยรวมและรายค้าน ($n=70$)

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและ ฉุกเฉิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับสมรรถนะ
ด้านการประเมินอาการ	3.82	0.35	สูง
ด้านการวางแผนการพยาบาล	3.84	0.33	สูง
ด้านกิจกรรมการพยาบาล	4.00	0.33	สูง
ด้านวิชาการ	3.59	0.33	สูง
ด้านกฏหมายและจริยธรรม	3.89	0.27	สูง
ด้านการบริหาร	3.61	0.44	สูง
ด้านลักษณะผู้นำ	3.81	0.38	สูง
รวม	3.79	0.34	สูง

จากตาราง 2 พบว่าหัวหน้างานประเมินสมรรถนะของ พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ใน ระดับสูง เช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.34)

ตาราง 1.3

วิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน ($n=77$)

แหล่งความ แปรปรวน	ค่าความอิสระ	ค่ารวมของคะแนน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน	F	p
		ยกกำลังสอง	ยกกำลังสอง		
ระหว่างกลุ่ม	25	5.30	0.21	1.42	0.14
ภายในกลุ่ม	51	7.58	0.14		
รวม	76	12.88			

*** p < .05

จากตาราง 3 พบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ในกลุ่มของพยาบาลวิชาชีพที่มีอายุ แตกต่างกันมีสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุ

และฉุกเฉินไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตาราง 4

วิเคราะห์การแปรปรวนสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ตามประสบการณ์การปฏิบัติงานที่แตกต่าง ($n=77$)

แหล่งความแปรปรวน	ค่าความอิสระ	ค่ารวมของคะแนน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	0.97	0.32	1.99	0.12
ภายในกลุ่ม	73	11.91	0.11		
รวม	76	12.88			

* $p < .05$

จากการ 4 พบว่า สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ

หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1.5

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ($n=77$)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-value	Sig.	(2-tail)
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	72	4.11	0.40	-0.01	0.99	
ปริญญาโท	5	4.11	0.56			

* $p < .05$

จากการ 5 พบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี

หรือเทียบเท่ามีระดับสมรรถนะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตาราง 6

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามการฝึกอบรม ($n=77$)

ประสบการณ์การปฏิบัติงาน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	t-value	Sig.	
					มาตรฐาน	(2-tail)
เคยได้รับการฝึกอบรม	62	4.17	0.36	2.76	.007	
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	15	3.85	0.51			

* $p < .05$

จากตาราง 6 พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มพยาบาลที่เคยได้รับการฝึกอบรม กับกลุ่มพยาบาลที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ผ่านการอบรมมีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ผ่านการอบรม

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดปทุมธานี มีความรู้ ทักษะ ความสามารถเชิงสมรรถนะครอบคลุมลักษณะงาน และพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มาากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.6 ตามแนวคิดของเบนเนอร์ (Benner, 1984 อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสติย์นราภรณ์, 2550, หน้า 225) พยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานเดิม 5 ปีขึ้นไป มีสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลระดับผู้ชำนาญการ (expert) มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหาวิกฤต ได้ถูกต้อง ทันเหตุการณ์ สามารถประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ได้ถูกต้องรวมถึงการให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการ

พยาบาลและด้านวิชาการแก่พยาบาลรุ่นน้องได้ รวมถึงนโยบายตามแผนพัฒนาคุณภาพบริการ (service plan) ของจังหวัดปทุมธานี มีแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากร หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยจัดอบรมการช่วยฟื้นคืนชีพและการช่วยเหลือผู้ป่วย ณ จุดเกิดเหตุ การจัดการสาธารณภัย การคัดแยกประเภทผู้ป่วยเป็นต้น และในแต่ละโรงพยาบาลมีแนวทางในการปฏิบัติงานตามรายโรค หรือกลุ่มอาการ (Clinical Practice Guideline--CPG) เป็นตามมาตรฐานที่กำหนด ให้พยาบาลทุกคนปฏิบัติตาม แนวทาง เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่มีคุณภาพ พยาบาลส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอบรมด้านอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 81.6 สองครั้งของการศึกษาของ 。www.ainthutr (2545, อ้างถึงใน ชนพัชร สมใจ, 2552, หน้า 97) พบว่า การได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาลมีความสัมพันธ์กับ การปฏิบัติงานของพยาบาล และการศึกษาของ กล่าวดี อภิชาติบุตร และสมใจ ศิริ阁ມล (2547, อ้างถึงใน พรธิดา แสงทอง, 2550, หน้า 14) พบว่า การได้รับการศึกษาอบรมมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ดังนั้นผลการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างานประเมินสมรรถนะ โดยรวมอยู่ในระดับสูง

สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ด้านกิจกรรมการพยาบาลอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.32$,

S.D. = 0.48) และหัวหน้างาน ประเมินสมรรถนะอยู่ในระดับสูง $\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.33 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เป็นบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยตรงของพยาบาล วิชาชีพที่ปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วย อยู่บัดติดและชุกเฉินเพื่อให้บริการ แก่บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีภาวะเจ็บป่วยชุกเฉินและวิกฤต ทั้งระบบร่างกายและจิตใจ ประเมินสภาวะความรุนแรงของการเจ็บป่วย ตัดสินใจให้การปฐมพยาบาล ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ การเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยเพื่อ แก้ไขภาวะชุกเฉินที่อาจคุกคามชีวิตของผู้ป่วยได้ ทันท่วงที ให้การพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุและมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะและเทคนิคการพยาบาลทั่วไป เพื่อให้การพยาบาลแก่ผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม วัย ทุกภาวะสุขภาพ เพื่อบรรเทาอาการ และแก้ไขปัญหา สุขภาพ กิจกรรมการพยาบาล ได้แก่ การประเมินอาการผู้ป่วย การจัดลำดับความรุนแรงในภาวะชุกเฉิน การช่วยฟื้นคืนชีพ ความสามารถยึดตึง (immobilized) การดามกระดูก การห้ามเลือด ลดการบันปีื่อนและคุณค่าของสารพิษ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยชุกเฉิน ได้ถูกวิธี รวดเร็ว ทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในหน่วยงาน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหลังการตรวจรักษา ปฏิบัติกรรม โดยยึดหลักการป้องกัน การติดเชื้อ สามารถรักษาอวัยวะที่ขาดหรือเกือบขาด อย่างถูกวิธี การตกแต่งบาดแผล การเย็บแผล การตัดไหม การผ่าฟี การผ่าตัดเอาสิ่งแผลปลอมในตำแหน่งซึ่งไม่เป็นอันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกาย ปฏิบัติเทคนิคพิเศษในภาวะชุกเฉิน เช่น เจาะเปิดเส้นเลือดดำ ให้สารน้ำ ให้ออกซิเจน สามารถปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติภัยหนี้ พยาบาล วิชาชีพน่วงงานอุบัติเหตุและชุกเฉิน จำเป็นต้องมีทักษะ ดังกล่าวมากกว่าพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอื่น จึงทำให้ผลการศึกษามัตรฐานของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน อุบัติเหตุและชุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างาน

ประเมินสมรรถนะอยู่ในระดับสูงมากและระดับสูงตามลำดับ

สมรรถนะด้านวิชาการ พนวจ พยาบาลวิชาชีพ และหัวหน้างาน ประเมินสมรรถนะ อยู่ในระดับ สูง $\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.54, $\bar{X} = 3.59$ S.D. = 0.33 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก พยาบาลจำเป็นต้องมีสมรรถนะในด้านวิชาการและการวิจัยจำเป็นต้องมีความที่สภากาดพยาบาลกำหนดสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (สภากาดพยาบาล, 2553) ทั้งนี้เพราพยาบาลต้องทำหน้าที่ในด้านการให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้บริการ ครอบครัว ชุมชนรวมถึงทำหน้าที่ด้านการสอน ผลการวิจัยนี้พบว่าสมรรถนะที่มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุด ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ สื่อความหมายกับชาวต่างประเทศที่มาใช้บริการ ($\bar{X} = 3.10$ S.D. = 0.86) การศึกษาวิจัย ติดตามงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ($\bar{X} = 3.62$ S.D. = 0.73) การปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ และผู้ฝึกอบรมดูงาน ($\bar{X} = 3.84$ S.D. = 0.80) การเป็นวิทยากรในการอบรมปฐมพยาบาล การช่วยฟื้นคืนชีพ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยและรับรักษาเบื้องต้นเพื่อส่งต่อไปยังสถาบันที่ก่อปัญหา ข้อมูล อาการผู้ป่วย กิจกรรมการพยาบาลและผลลัพธ์ทางการพยาบาล ประเมินคุณภาพบริการ โดยเป็นพี่เลี้ยงของหน่วยปฏิบัติการขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$ S.D. = 0.93, 0.65, 0.75) ตามลำดับ ซึ่งเห็นว่าสมรรถนะอย่างเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้พยาบาลสามารถทำหน้าที่ด้านวิชาการได้สมบูรณ์ขึ้น ทั้งนี้เพราความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาจะช่วยให้พยาบาลสามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการช่วยให้พยาบาลสามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถสื่อความหมายกับผู้ใช้บริการช่วยให้พยาบาลได้ด้วยความเข้าใจ ถ้าสมรรถนะด้านภาษาไม่ดีจะส่งผลให้พยาบาลไม่สามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการที่เป็นชาวต่างชาติได้ การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นในการปฏิบัติงานจำเป็นในการบันทึก ประมวลผล และการสื่อสาร ดังจะเห็นว่าสมรรถนะในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษ

สื่อความหมายกับที่ผู้ใช้บริการชาวต่างชาติที่มาใช้บริการ แม้ว่าค่าเฉลี่ยจะจัดอยู่ในระดับมากก็ตาม ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของพรธิดา แสงทอง (2550) ที่พบว่าพยาบาลวิชาชีพประเมินตนเองด้านวิชาการในระดับสูงทุกด้าน และสอดคล้องกับการศึกษาของ นุญญิสา แจ่มสว่าง (2552, หน้า 72) ที่พบว่าสมรรถนะวิชาการทั้งโดยรวมในระดับสูงทุกด้าน แตกต่างจากการวิจัยของ ศิริญญา รุ่งหริรักษ์ (2554, หน้า 82) พบว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี มีสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพยาบาลหน่วยงานอุบติเหตุและฉุกเฉิน ได้รับการอบรม ความรู้ด้านอุบติเหตุเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ผลการศึกษามีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน อุบติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้างานประเมินสมรรถนะอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ ผลการวิจัยนี้พบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี ในกลุ่มอายุแตกต่างกันมีระดับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน อุบติเหตุและฉุกเฉิน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไร ได้ว่า พยาบาลวิชาชีพทุกกลุ่ม อายุ ต้องปฏิบัติงาน ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และรับผิดชอบให้ดีที่สุด และโรงพยาบาลมีแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน มีการพัฒนาคุณภาพบริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการ ได้รับการบริการที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนุญญิสา แจ่มสว่าง (2552, หน้า 84) พบว่าอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยของ มีนา เก้าหัณฑ์ทอง (2551, หน้า 106) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลคืออายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ แตกต่างกับผลการวิจัยของ ปริยาพร วงศ์อนุตร โภจน์, 2543 (อ้างถึงใน ชนพัชร สมใจ, 2552, หน้า 95) ที่ว่าผู้ที่

มีอายุมาก นักจะมีประสบการณ์และความชำนาญในการทำงานสูง และก่อให้เกิดงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการศึกษาของ วันทนा พรหมเศรษฐี (2545) ที่พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีช่วงอายุแตกต่างกันมีระดับความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงาน อุบติเหตุและฉุกเฉิน แตกต่างกัน กลุ่มที่มีอายุ 31-35 ปี และกลุ่มที่มีอายุ มากกว่า 38 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน อุบติเหตุและฉุกเฉิน มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 21-25 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 26-30 ปี

ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับการศึกษา ผลการวิจัยนี้ พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงาน อุบติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีระดับสมรรถนะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อย่างไร ได้ว่า พยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี มีระดับการศึกษาที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการฝึกฝนทักษะเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง และมีพยาบาลรุ่นพี่เป็นที่ปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริญญา รุ่งหริรักษ์ (2554, หน้า 88) พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี และงานวิจัยของ สมหมาย จันทรอัมพร (2553, หน้า 62) ที่พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) และ ไรฟ์ และ肖ร์ (Raiff and Shore, 1993 อ้างถึงใน สมหมาย จันทรอัมพร, 2553, หน้า 62) ได้กล่าวว่า ความแตกต่างของการศึกษาทำให้คนมีความสามารถในการทำงานและการพัฒนาตนเอง ไม่เท่าเทียมกัน บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่สูงอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบสูง ก็จะแสวงหาการมีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านประสบการณ์การปฏิบัติงานพบว่าสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปราชัยได้ว่า พยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีประสบการณ์การทำงาน เกิน 10 ปี จัดอยู่ในกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญ เพราะได้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนี้เป็นเวลากว่า 10 ปี ทำให้ได้เรียนรู้ ฝึกทักษะการปฏิบัติงาน ในหน่วยงานจนเกิดความชำนาญ แตกต่างจากการวิจัยของ เตือนใจ พิทยาวัฒนชัย, 2548 (อ้างถึงใน พรชิตา แสงทอง, 2550, หน้า 14) พบว่าปัจจัยด้านประสบการณ์ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพทางบวกในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านการฝึกอบรมผลการวิจัยนี้พบว่า พบว่าสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มที่เคยได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ผ่านการอบรม มีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ผ่านการอบรม อภิปราชัยได้ว่า พยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินพยาบาลวิชาชีพที่ ได้รับการฝึกอบรมทางด้าน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน ได้แก่ การพยาบาลและพำนทางสาขา เวชปฏิบัติทั่วไปการพยาบาลและพำนทางสาขาการพยาบาล อุบัติเหตุและฉุกเฉิน และการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูงทุกปี การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การประชุมวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีแผนการพัฒนานักศึกษาการชั้นเจน ซึ่งทำให้ พยาบาลวิชาชีพมีความรู้และมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน เพิ่มขึ้น ได้ สอดคล้องการศึกษาของ แวรดาว อินทบุตร, 2545 (อ้างถึงใน ชนพัชร สมใจ, 2552, หน้า 97) การได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาลมี

ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาล ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ต่างจาก บุญญิสา แจ่มสว่าง, (2552, หน้า 71) การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงาน

สรุปสมรรถนะตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ และหัวหน้างานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานี สมรรถนะทั้ง 7 ด้าน มีสมรรถนะในระดับสูง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีระดับสมรรถนะไม่ต่างกัน และการฝึกอบรมกลุ่มที่เคยได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมมีระดับ สมรรถนะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัยสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีในบางองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ การประเมินลักษณะคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ผิดปกติ การใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายกับชาวต่างชาติ การศึกษาวิจัย ติดตามและประยุกต์ผลการวิจัยในการทำงาน จึงควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในรายการที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงาน เช่น การฝึกอบรมเรื่องการอ่านคลื่นไฟฟ้าหัวใจ การฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

2. จากผลการวิจัยสมรรถนะด้านการบริหาร ข้อการจัดการประสานงานเมื่อเกิดอัคคีภัย และสมรรถนะด้านกิจกรรมการพยาบาลเมื่อเกิดอุบัติภัยเกี่ยวกับสารเคมี และการดูแลเด็ก สารที่ถูกกระทำรุนแรง ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำ ควรมีการจัดซ้อมแผนรับอุบัติภัยหมุ่และสารเคมีในระดับจังหวัดทุกปีและจัดทำ

แนวทางการปฏิบัติงานและ การอบรมเกี่ยวกับ อุบัติภัย สารเคมี การดูแลเด็ก สตรี ที่ถูกกระทำรุนแรง

3. จากผลการวิจัยพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมหลักสูตรระดับสั้น หลักสูตรเฉพาะทาง และมีส่วนน้อยที่ ควรส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาอบรม เพิ่มเติมรวมถึงการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาที่ เกี่ยวข้องกับงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะตามการรับรู้ ของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดปทุมธานีและหัวหน้างาน อยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. เมื่อผลการวิจัยพบว่าระดับสมรรถนะอยู่ใน ระดับสูง ควรมีการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ กับคุณภาพการให้บริการงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

2. จากผลการวิจัยพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน มีอายุเฉลี่ยมาก ประกอบกับภาระงานที่ต้อง ดูแลผู้ป่วยวิกฤต ดังนั้นควรมีการศึกษาความสมดุล ระหว่างชีวิตกับการทำงานพยาบาลวิชาชีพหน่วยงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน และความสุขในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

ธนพัชร สมใจ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การทำงานเป็นทีมกับประสิทธิผลของทีมภารกิจพ โรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการพยาบาล, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญใจ ศรีสติตย์นราภูร. (2550). ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การจัดการองค์การพยาบาลในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญญิสา แฉ่งสว่าง. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความยึดมั่นยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรกับ สมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเอกชนในจังหวัด ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยศรีเทิร์นเอชีย.

พรธิดา แสงทอง. (2550). สมรรถนะของพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลอุตรดิตถ์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มีนา เก้าหัณฑ์ทอง. (2551). ปัจจัยส่วนบุคคล ความเป็นอิสระในการปฏิบัติการพยาบาลการ ได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานกับการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

วันทนนา พรหมเครม. (2545). การศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาล ชุมชนภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนูรพา.

ศิริญญา รุ่งหริรักษ์. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบทรัพยากรพยาบาล, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

สมหมาย จันทรอัมพร. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการบริการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบทรัพยากรพยาบาล, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

สำนักการพยาบาล. (2556). มาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมระหว่างประเทศผ่านศึกษาและอบรมราชบัณฑิม.

อรทัย ปีงวงศานุรักษ์. (2540). ตัวประกอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

